

Mnenje Odbora regij o sporočilu Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o poročilu o izvajanju gozdarske strategije EU

(2006/C 115/19)

ODBOR REGIJ JE

ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o poročilu o izvajanju gozdarske strategije EU (KOM(2005) 84 končno);

ob upoštevanju sklepa Komisije z dne 17. marca 2005, da se v skladu s členom 265(1) PES z Odborom regij posvetuje o tej temi;

ob upoštevanju sklepa predsedstva OR z dne 16. novembra 2004, da komisijo za trajnostni razvoj zadolži za pripravo mnenja o tej temi;

ob upoštevanju resolucije Sveta z dne 15. decembra 1998 o gozdarski strategiji za Evropsko unijo;

ob upoštevanju svojega mnenja z dne 19. novembra 1997 o izkoriščanju in varstvu gozdov ter gospodarjenju z gozdovi v Evropski uniji (CdR 268/1997) ⁽¹⁾;

ob upoštevanju svojega mnenja z dne 18. novembra 1999 o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o gozdarski strategiji Evropske unije (CdR 184/1999) ⁽²⁾;

ob upoštevanju svojega mnenja z dne 12. februarja 2003 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremljanju gozdov in medsebojnih okoljskih vplivih v Skupnosti (Forest Focus) (CdR 345/2002) ⁽³⁾;

ob upoštevanju mnenja (CdR 213/2005 rev. 1), ki ga je komisija za trajnostni razvoj sprejela 6. oktobra 2005 (poročevalec: g. Enrico Borghi, član občinskega sveta Vogogne, IT/ALDE),

na svojem 62. plenarnem zasedanju, dne 16. in 17. novembra 2005 (seja z dne 17. novembra) sprejel naslednje mnenje.

1. Ugotovitve Odbora regij

— meni, da je treba preoblikovati strategijo v okviru „sprememb v političnem kontekstu“;

Odbor regij

1.1 pozitivno **ocenjuje**, da je Komisija predložila dokument o preučevanju izvajanja gozdarske strategije EU kot predvideva resolucija Sveta z dne 15. decembra 1998;

— predlaga razvoj akcijskega načrta EU za trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter pregled obstoječih načinov in praks za spodbujanje usklajevanja in sodelovanja med različnimi političnimi sektorji, ki vplivajo na gozdarstvo in ustanovitev stalnega odbora za gozdarstvo;

1.2 zelo **pozdravlja**, da vse institucije EU preučujejo dokument, kar kaže na zanimanje za tematiko gozdarstva na vedno širših ravneh;

1.4 **opozarja**, da niti veljavna Pogodba EU niti nova ustavna pogodba ne predvidevata nobene skupne gozdne politike in lesa ne uvrščata med kmetijske proizvode; to pomeni, da so na evropski ravni na razpolago zgolj instrumenti usklajevanja in okoljske politike ter v okviru kmetijskih predpisov le ukrepi v korist gozdov, saj Komisija ni želela izkoristiti svoje pravice do pobude za oblikovanje pravne podlage;

1.3 **opaža**, da Komisija

— ni izdala izrecne presoje o rezultatih, doseženih s to strategijo;

— podpira nadaljnjo veljavo osnovnih načel in elementov te strategije: trajnostno gospodarjenje z gozdovi, večnamensko vlogo gozdov, sklicevanje na nacionalne gozdne programe;

1.5 vendar **opaža**, da si predlog Komisije prizadeva — tudi v povezavi s strategijama iz Lizbone in Göteborga — za nadaljnji razvoj strategije z oblikovanjem akcijskega načrta EU za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, saj lahko doseže bolj strukturirane in natančneje opredeljene instrumente, ki bi jih v posameznih državah članicah uporabljali z večjo gotovostjo kot doslej;

⁽¹⁾ UL C 64, 27.2.1998, str. 25.

⁽²⁾ UL C 57, 29.2.2000, str. 96.

⁽³⁾ UL C 128, 29.5.2003, str. 41.

1.6 z vidika svetovnega razvoja evropske strategije **pozdravlja** izčrpen seznam obstoječih dokumentov in sporazumov, vendar **opaža**, da se v teh primerih uporablja načelo subsidiarnosti, kar vključuje, da države članice EU ratificirajo mednarodne sporazume ali da organi Skupnosti razvijejo oblike medsebojnega usklajevanja;

1.7 **meni**, da so gozdovi in voda — odnos med obema elementoma je očiten — dobrine svetovnega strateškega pomena in bi zato morali biti predmet politike Skupnosti, ne pa le vsota mnogih posameznih elementov, ki jih je težko združiti v jasen skupni koncept, predvsem če se upošteva vzročna povezava med krčenjem gozdov in poplavami.

Elementi gozdarske strategije

Odbor regij

1.8 **meni**, da področje gozdarstva in lesarstva doslej ni bilo deležno potrebne pozornosti v politiki gospodarskega razvoja na ravni Skupnosti in je bilo obravnavano kot stransko področje, čeprav ustvarja številna delovna mesta in precejšen prihodek;

1.9 **meni**, da mora uporaba lesa različnih kakovosti, proizvedenega v Evropi, vključno z lesom, ki ga gojijo v nasadih za oskrbo z energijo, postati predmet dolgoročne strategije Skupnosti. Za spodbujanje uporabe lesa je treba predvideti informacijske in komunikacijske projekte, ki ponazarjajo, katere tehnične lastnosti in možnosti uporabe ima les poleg običajnih, s ciljem, da bi les nadomestil druge materiale, katerih skupni stroški, vključno z odstranjevanjem po izteku njihove življenjske dobe, vedno bolj naraščajo;

1.10 **meni**, da je treba razen lesa s političnimi ukrepi za gospodarski razvoj spodbujati tudi druge gozdarske proizvode, kot so pluta, smola, zdravilne rastline, gobe in jagode, ki so obravnavani v poročilu in pa ostale, ki jih poročilo ne navaja: lov, čebelarstvo, pinjole, pravi kostanji in zelišča;

1.11 **meni**, da mora razvoj certifikacije gozdov postati instrument proizvajalcev, s katerim lahko svoj les ponujajo na trgu tako, da bo nastala konkurenca, ki jo bodo opazili uporabniki in državljanji. Vendar pa morajo sistemi certifikacije ostati prostovoljni in obsegati elemente, ki jih določijo različne organizacije, ki jih predlagajo. Oblasti s predpisi ne smejo posegati v oblikovanje različnih sistemov, razen če gre za predpise, ki zagotavljajo transparentnost in preprečujejo varljive informacije;

1.12 **meni**, da je smotrno nadaljevati in vlagati v ukrepe, ki spodbujajo uporabo manjvrednih ostankov lesa, odpadkov

predelave ter lesa, ki ga gojijo v nasadih za oskrbo z energijo, za proizvodnjo toplote in električne energije v bližini obratov kot nadomestilo mineralnih goriv. Predvideti je treba ukrepe, ki omogočajo razvoj trga z energijo, pridobljeno iz lesa;

1.13 **meni**, da mora prihodnji akcijski načrt EU podpirati različne organizacije v sektorju gozdarstva — zemljiška posest in izkoriščanje gozdov — in pri tem še posebej upoštevati konsolidacijo ali prestrukturiranje sektorjev te gospodarske panoge; istočasno je treba spodbujati in podpirati gozdarska združenja;

1.14 **opaža** vedno bolj razširjeno zavest, da imajo gozdovi številne zelo različne funkcije, kar pa se glede na potencial, ki ga ta večnamenskost ponuja, v večini primerov ne odraža v gospodarstvu zadevnih območij in dohodkih prebivalcev. Lastniki se morajo pogostokrat boriti z zahtevami in omejitvami oblasti. Ta problem ni bil odpravljen, politike za kohezijo in podeželski razvoj pa doslej niso bile sposobne ustrezno spodbujati gozdarstva. Da bi to vsaj delno odpravili, je treba sprejeti ukrepe, ki jih vsebuje predlog Komisije (KOM(2004) 490) za povezovanje gozdne politike s podeželskim razvojem;

1.15 **meni**, da je libonske in göteborgske cilje za količinsko in kakovostno izboljšanje položaja zaposlenosti in vedno večjo socialno kohezijo treba upoštevati tudi pri oblikovanju akcijskega načrta EU, tako glede zaposlenih v sektorju gozdarstva kot glede samih območij, na katera se nanaša;

1.16 **meni**, da mora akcijski načrt EU podpirati vključevanje številnih strokovnjakov za gozdarstvo v ta sektor, ki so najbolj usposobljeni za razvoj gospodarjenja z gozdovi in njihovega izkoriščanja. Vključevanje strokovnjakov bo prispevalo tudi k organizaciji in podpori gozdarstva ter pospeševanju združevanja lastnikov in akterjev. Akcijski načrt EU mora predvideti tudi programe in pobude za ustrezno poklicno izobraževanje in usposabljanje dejavnih v gozdarstvu;

1.17 **potrjuje**, da je za trajnostno gozdarstvo, gozdarske in okoljske predpise ter oblikovanje in izvajanje programov potrebno ustrezno informiranje in osveščanje v ustreznih območjih, da bi prebivalce približali zadanim ciljem ter spodbudili socialno in kulturno rast teh območij;

1.18 **podpira** pobude FLEGT (akcijski načrt EU za uveljavljanje gozdarske zakonodaje, oblikovanje politike in trgovanje z lesom), ki se trenutno izvajajo, za boj proti nelegalnim posekom in zagotavljanje ohranitve mednarodnih sporazumov ter **zahteva** nadaljevanje teh pobud in želi njihovo popolno izvajanje na zakonodajni ravni;

1.19 **poziva** institucije EU, da sprejmejo pobude, ki evropske proizvajalce ščitijo pred preveliko konkurenco s proizvodi iz območij, kjer ni zagotovljenega varstva delavcev in domačega prebivalstva, ki so pogostokrat zelo izkoriščani;

1.20 **potrjuje**, da se strinja z okoljskimi politikami EU, ki obravnavajo gozdne površine, in pozdravlja precejšnje razširitev varstvenih območij v Evropi ter pobude za varstvo raznovrstnosti in boj proti širjenju puščav;

1.21 z zadovoljstvom **opaža**, da okoljske politike vedno bolj postajajo dobrine celotne evropske družbe in da so ukrepi Skupnosti prispevali k dosegu teh pozitivnih rezultatov;

1.22 **poudarja**, da mora akcijski načrt EU spodbujati preoblikovanje gozdov za krepitev večnamenskosti, varstvo biotske raznovrstnosti, ohranjanje značilnih pokrajin in predvsem za varstvo vodnih virov ter izboljšanje kakovosti zraka. Vsekakor je treba izvajati načela trajnostnega gozdarstva, sklenjena v Riu de Janeiru, in strateške smernice za prilagajanje preoblikovanja gozdov in gozdarske dejavnosti podnebnim spremembam;

1.23 **je zaskrbljen** zaradi škode, ki jo lahko okolju povzročijo gozdarske dejavnosti in pomožne dejavnosti na okoljsko občutljivih območjih. Predvsem visoka šotna barja je treba posebej zaščititi;

1.24 **meni, da je nujno potrebno**, da akcijski načrt EU obsega znanstvene in tehnološke raziskovalne pobude, zlasti na naslednjih področjih:

- inovativni načini uporabe lesa, zlasti v gradbeništvu, in drugih lesenih materialov;
- inovativni gozdarski stroji in tehnologije;
- gospodarjenje z gozdovi, usmerjeno k večnamenski vlogi gozdov;

1.25 **meni**, da so za raziskave najbolj nujni naslednji vidiki: pogozdovanje, obnavljanje gozdov s ponovnim pogozdovanjem gozdnih sestojev in gozdarstvo, ki kratkoročno in dolgoročno spodbuja pridobivanje premoga. Ta raziskovalna področja je treba ustrezno obravnavati v sedmem okvirnem programu, pri čemer je treba upoštevati različne okoljske in podnebne značilnosti posameznih regij Evrope;

1.26 **upa**, da bo akcijski načrt EU predlagal trajnostne pobude na evropski ravni za izostritev javne zavesti o različnih vidikih in prednostih gozdov v EU; pri tem je treba predvideti zlasti informacijske ukrepe tako za širšo javnost kot tudi posebej za mladino, organizirati obiske varstvenih območij, gozdarskih objektov in obratov za predelavo lesa;

1.27 **opozarja**, da je v načrt treba vključiti natančne smernice za zaščito gozdov in gozdnih površin pred požari, onesnaženjem in biotskimi dejavniki ter poudariti njihovo zaščitno funkcijo pred zemeljskimi usadi, plazovi in poplavami;

1.28 **meni**, da so davki pomemben instrument držav za spodbujanje in pospeševanje razvoja primernih predlogov in usmeritev gozdarske politike, zlasti takih, ki so povezani z oblikovanjem združenj ali imajo družben in okoljski pomen. Načrt bi lahko nudil podatke o pobudah, ki jih izvajajo posamezne države članice, in spodbujal ukrepe za sodelovanje med njimi.

2. Priporočila Odbora regij

Odbor regij

2.1 **predlaga** preučitev vseh možnosti za določitev pravne podlage za gozdarsko strategijo EU, saj se tej tematiki že priznava svetovni pomen;

2.2 **poziva** vse institucije EU, da se zavzamejo za hitro uveljavitev predloga Komisije, če slednji ne bo spremenjen, in zagotovijo, da akcijski načrt EU ne bo zajemal le smernic za države članice, temveč opredelil tudi natančne pristojnosti in potrebna sredstva za izvajanje;

2.3 **meni**, da je treba akcijski načrt EU sprejeti s prepričanjem, da bodo nacionalni gozdarski načrti predloženi pravočasno in da bodo upoštevali navodila akcijskega načrta;

2.4 **predlaga**, da akcijski načrt EU vsebuje predloge za pospeševanje različnih dejavnikov gozdarstva; predvideval naj bi spodbude za delujoče gozdarstvo, ohranjanje gozdov z manjšo ali manjkajočo gospodarsko vrednostjo, ustanavljanje združenj lastnikov in zakupnikov skupaj s strokovnjaki za gozdarstvo ter oblikovanje in nadaljevanje projektov, pobud, storitev na področju socialnega varstva, varstva okolja in gozdov, ki jih vsebujejo programi regionalnih in lokalnih oblasti;

2.5 **poziva** k čim bolj intenzivnemu prizadevanju za oblikovanje novega mednarodnega sporazuma o gozdovih, če želimo doseči resnično po vsem svetu izvedljive sporazume; takšen sporazum bi moral v skladu s sklepi Sveta z dne 26. aprila 2005 predstavljati svetovno veljaven instrument za trajnostno gozdarjenje z gozdovi;

2.6 **ponovno priporoča**, da se največja pozornost nameni odnosom med gozdarstvom in lesno predelovalno industrijo, trgovini z različnimi evropskimi vrstami lesa ter podpori celotnega sektorja gozdarstva, pri čemer se morajo službe Komisije med seboj čim bolj uskladiti;

2.7 **poziva** k izboljšanju in nadaljnjemu razvoju možnosti za uporabo obnovljivih virov energije, ki se proizvajajo v gozdovih. Te vire je treba bolj vključiti v tematsko strategijo Komisije o tej temi, da bi akterjem sektorja gozdarstva omogočili konkretne ugodnosti;

2.8 **meni**, mora akcijski načrt obravnavati tematiko ekoloških, turističnih, kulturnih in socialnih storitev v povezavi z gozdovi tako, da bodo ovrednoteni kot takšni in da se pokaže, kako jih je mogoče ekonomsko oceniti, da bi lastnike in upravitelje gozdov pripravili do tega, da te storitve prostovoljno ponudijo na trgu. Za primere, ko takega trga ni, mora načrt predvideti metode in ukrepe, ki bodo omogočili prenos izračunane okoljske koristi na dohodek lastnika ali upravitelja posesti;

2.9 **poziva** k temu, da akcijski načrt EU predvidi možnost, da lahko ukrepe, ki jih financirajo oblasti, izvajajo organizacije lastnikov in proizvajalcev, če slednje to želijo in so za to sposobne;

2.10 **meni**, da mora akcijski načrt EU nujno vsebovati osnovne elemente, koristne za države članice in druge oblasti, za obnovo trenutno veljavnih predpisov, nekateri vidiki teh predpisov namreč zagotovo ovirajo izvajanje ciljev Skupnosti;

zato je treba predvideti ukrepe za upravno poenostavitev postopkov na vseh ravneh;

2.11 **podpira** predlog Komisije za okrepitev vloge stalnega odbora za gozdarstvo, da bo lahko sodeloval pri pripravi in izvajanju akcijskega načrta EU in vzdrževal vplivne odnose z državami članicami;

2.12 **meni**, da je potrebno gozdarske interese v Komisiji strukturno in kadrovske okrepiti tako, da bo mogoče akcijski načrt EU učinkovito izvajati;

2.13 **predlaga**, da Komisija in države članice ustanovijo gozdarsko tehnični forum, kjer bodo udeleženi predstavniki univerz, raziskovalnih centrov in strokovnih združenj, katerih naloga bo širjenje vzajemnega poznavanja stanja, vrst in problematike različnih gozdov v EU in predlaganje pobud ter programov znanstveno-tehničnih raziskav; delo foruma naj bi usklajevala in financirala Komisija;

2.14 **poziva** Komisijo, da zaradi velikega strateškega pomena gozdne politike za prihodnost lokalnih skupnosti predloži osnutek akcijskega načrta EU Odboru regij ter ga zaprosi za mnenje, še zlasti, ker so za področje gozdarstva v mnogih državah članicah pristojne regionalne in lokalne oblasti.

V Bruslju, 17. novembra 2005

Predsednik
Odbora regij
Peter STRAUB